



Deutsch-Polnisches Jugendwerk  
Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

# ZACHOWAĆ PAMIĘĆ



# O niektórych sprawach należy pamiętać ...

Dnia 01.08.2021r. na tereny powiatu starogardzkiego zawitali niezwykli goście. 16 młodocianych piłkarzy z niemieckiego Potsdamu, przybyło do Bolesławowa, aby wspólnie z KS Beniaminek 03, spać, jeść, trenować i ... uczyć się historii.



W ramach projektu „Młodzi sportowcy na szlaku historii”, młodzież pochodząca z Niemiec oraz Polski, miała możliwość poznania prawdy, na temat historycznych relacji tych dwóch państw. Wydarzenie zostało sfinansowane przez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży (PNWM), w ramach programu dotacyjnego „Zachować pamięć”.

### CO SIĘ DZIAŁO?

Łatwiej byłoby odpowiedzieć na pytanie „co się nie działo?”, gdyż wydarzyło się naprawdę sporo. 2 lipca (poniedziałek), poza oczywiście treningami, mieli miejsce dwa istotne eventy. Pierwszym z nich był wykład Mateusza Kubickiego - pracownika IPN oraz twórcy książki „Zbrodnia w Lesie Szpegawskim”, na temat tego właśnie wydarzenia. Wielu szokowało to co usłyszeli. Młodzi Niemcy, ale również i Polacy, nie mieli najmniejszego pojęcia o przerażającej historii zbiorowego miejsca mord. Drugim istotnym zdarzeniem był „Dzień Polski” - czyli aktywność integracyjna, zorganizowana przez polską młodzież.

### WTOBKOWE CZUWANIE

3 lipca uczestnicy projektu przybyli do Szpegawka, aby złożyć hołd poległym Polakom. Specjalnie wytyczona delegacja zapaliła znicze oraz przyzdobiła tamtejszy pomnik. Następnie, zarówno Polacy, jak i Niemcy, zaczęli zajmować się sprzątanym grobów. W całej uroczystości uczestniczył sekretarz Gminy Starogard Gdański - Tomasz Rogalski.

### HISTORIA CIĄG DALSZY

Następny dzień, młodzi sportowcy rozpoczęli od piłki plażowej. Po różniącym treningu, nadszedł jednak

czas na coś bardziej poważnego. Obóz koncentracyjny w Sztutowie stał się kolejnym celem ich podróży. W tym miejscu właśnie, otrzymali oni kolejną lekcję historii, o której nigdy nie uda im się zapomnieć. Muzeum Stutthof nie było jednak jedynym walem historycznym tego dnia. Po południu, młodzież polska miała szansę zobaczyć zamek w Malborku, a niemiecka grupa zagrać sparing z miejscową drużyną - Pomezanią. Tego dnia wieczorem to Niemcy zorganizowali gry i zabawy integracyjne.

### DZIEŃ W GDAŃSKU

Czwartkowy poranek, uczestnicy projektu spędzili w osławionym Muzeum II Wojny Światowej. Następnie mieli okazję wybrać się na przechadzkę z niemieckim przewodnikiem po ulicach Gdańska. W końcu, o godzinie 13:00 odwiedzili Centrum Solidarności gdzie zjedli pożywny posiłek. Był to pracowity dzień. Dzień, który jeszcze się nie skończył. Niemiecka młodzież odwiedziła jeszcze stadion Polesat Plus Arena Gdańsk oraz zagrała kolejny sparing na murawie Gedani.

### NALEŻY PAMIĘTAĆ

Mateusz Kubicki, zapytany, dlaczego warto pamiętać o historii odpowiedział: „Wydarzenia takie jak okupacja niemiecka mogą być pomocne nam do wyciągnięcia wniosków. Historia jest pewną drogą pokazania młodym ludziom, jakich błędów należy unikać.” Projekty takie jak „Młodzi sportowcy na szlaku historii” są gwarancją przyszłości pełnej zrozumienia i akceptacji. Warto znać historię, aby nie powtarzać wcześniej już popełnionych błędów.

Adam Kinowski



## Beniaminkowe pogadanki



**Mateusz Kubicki, pracownik Oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku, a także doktorant na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego, zgodził się udzielić odpowiedzi na kilka pytań, podczas odwiedzin uczestników projektu „Młodzi sportowcy na szlaku historii” w Lesie Szpegawskim.**

**Kim Pan jest, czym się Pan zajmuje?**  
Nazywam się Mateusz Kubicki, jestem pracownikiem oddziałowego Biura Badań Historycznych Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku

oraz doktorantem na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego. W swojej pracy badawczej zajmuję się głównie historią drugiej wojny światowej oraz historią gospodarczą po 45 roku.

**Dlaczego warto o historii pamiętać?**

Jest to dosyć ważne, aby o historii pamiętać, ponieważ historia, obok spraw związanych czysto z moim hobby, jest też pewną drogą, pokazywania młodym ludziom, jakich błędów należy unikać. Oznacza to, że takie miejsca, takie wydarzenia, jak okupacja niemiecka, zbrodnia w lesie szpegawskim czy wszelkiego innego rodzaju zdarzenia historyczne, mogą pokazać nam, że my, jako odbiorcy, możemy uniknąć pewnych błędów że pewne sprawy które miały już miejsce w przeszłości, mogą być nam pomocne do wyciągnięcia wniosków. Ale jedna uwaga. My, historycy, musimy to robić w sposób prosty. Musimy mówić o trudnych rzeczach. Tak jak pan widać mieliśmy do czynienia z mieszaną polsko niemiecką grupą. Dla nas, jest to miejsce poświęcone kniędz, dla nich, jest to zupełnie coś nowego, oni o tym nie szli. Jak przedstawić im to w sposób nie urażający ich? Nie zniechęcający? Należy o tym mówić, przestawić mechanizmy, aby II wojna

światowa nigdy się już nie powtórzyła.

**Doszył mi słuch, iż Pana Praca doktorska skupiała będzie się na temacie okupacji niemieckiej na terenie powiatu starogardzkiego.**

Zgadza się. To jest wieloaspektowe studium, które będzie poruszać cztery główne zagadnienia.

W pierwszym rozdziale będzie poruszona całość administracji okupacyjnej. W drugim będę mówił o polityce tzw. odpolnienia czyli wprowadzenia na te tereny Niemców np. bałtyckich, wycofania z tych terenów Polaków, czyli przesiedlenia, zbrodnie popełnione na Narodzie Polskim oraz szereg innych okrutnych okupacyjnych, które zostały wprowadzone. Trzeci rozdział będzie dotyczył gospodarki stricte okupacyjnej. W czwartym rozdziale będzie można się dowiedzieć odnośnie warunków życia codziennego w czasie okupacji.

**Dlaczego akurat powiat starogardzki?**

Powiat starogardzki jest dla powiat starogardzki jest dla mnie ważny, ponieważ moje pierwsze zadanie po zatrudnieniu się do Instytutu Pamięci Narodowej, polegało na opracowaniu nowej monografii zbrodni w Lesie Szpegawskim. Dlatego powiat starogardzki, pomimo tego, że nie pochodzę z tego

terenu, jest dla mnie bardzo istotny.

**Czy odczuwa Pan jakieś specjalne emocje będąc tutaj, w Lesie Szpegawskim?**

Jako historyk nie można można podchodzić emocjonalnie do zagadnień. Tak wiem, historia Lasu Szpegawskiego jest bardzo traumatyczna. To są zagadnienia trudne. To są trzy ludzkie, ludzka krew, cierpienie, ogrom cierpienia. Początkowo, kiedy pracowałem nad tym, faktycznie podchodziłem niespokojnie do tego wszystkiego. Później te emocje opadły i zacząłem patrzeć na to chłodnym okiem.



**Następną osobą, z którą udało mi się pogadać jest Mathias König. Trener FC Frankfurt, drużyny, która brała udział w projekcie „Młodzi sportowcy na szlaku historii”.**

**Jak się bawiliście?**

Cieszymy się, że mogliśmy tutaj przyjechać. Bardzo podobalo nam się połączenie treningów z lekcjami historii.

**Czy fakty historyczne, o których usłyszeliście podczas swojego pobytu tutaj, są dla was czymś nowym?**

Dla mnie historia relacji polsko-niemieckich jest dobrze znana. Żyłem w starym państwie DDR. Młodość w Niemczech posiada lekcje historii, ehyki oraz zajęcia takie jak polityczne kształcenie i oczywiście poruszana jest tam tematyka faszyzmu, czaryzmu. Oni więc również są w pewnym stopniu zapoznani z tym tematem. Dodatkowo nie przyjechaliby tutaj nieprzygotowani. Chłopcy zostali poinformowani o tym, że będą podczas tego projektu miały miejsce lekcje takich, a nie innych, tematów poruszających.

**Jak trenowało się wam na polskich murawach?**

Poza pierwszym treningiem, który nie był zbyt udany, wszystkie pozostałe były super. Odbywały się na świetnej nawierzchni. Mecz z Pomezanią Malbork był bardzo dobry. Przeciwnik okazał się być godnym rywalem.



**Dodatkowo Andra Friedenice, reprezentantka Brandenburgische Sportjugend, podzieliła się swoimi przemyśleniami na temat całego projektu.**

Macie świetną drużynę, robicie niesamowite rzeczy dla młodych ludzi i dla rozwoju piłki nożnej w waszym regionie. Międzynarodowe programy wymiany to świetna okazja, aby zdobyć wiedzę i doświadczenie oraz zaobserwować, jak inne organizacje pracują z młodzieżą.

Adam Kinowski



## Kilka słów od prezesa

**Dla mnie najważniejsi są ludzie.**

Pragnę, aby pieniądze przestały być przekazywane na budynki, z których nikt nie korzysta, czy drogi, po których nikt nie jeździ. Powinniśmy inwestować w ludzi, inwestować w młodych. Istotne dla mnie było to, aby zaangażować polską i niemiecką młodzież, w proces poznawania trudnej, wspólnej historii początków II wojny światowej. Myślę że, udało mi się osiągnąć mój cel. Słowa Mateusza Kubickiego, którymi się ze mną podzielił przed wykładem: „Tu nie chodzi o stygmatyzację. Chodzi o to, aby podobne sytuacje nigdy się nie powtórzyły”, zapadły mi głęboko w pamięć. W pełni zgadzam się z tym zdaniem. Szczerze uważam, że edukacja młodzieży jest kluczowa, jeśli chcemy uniknąć kolejnej wojny światowej. Dlatego właśnie, odczuwam dożgonny dług wdzięczności, dla Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzi. Dzięki ich programowi dofinansowania „Zachować pamięć”, możliwe jest zorganizowanie projektów pokroju „Młodzi sportowcy na szlaku historii”. Projektów, których rola jest kluczowa. To nie pomniki będą uczyć następne pokolenia historii, tylko ludzie, których edukujemy właśnie teraz.

Marcin Kaszubowski

## Beniaminek bawi oraz uczy

KS Beniaminek 03 ma za sobą ponad 18 lat aktywnej działalności. Mimo tego, że sport od zawsze był dla nas najważniejszy, edukacja również pełni tutaj kluczową rolę.



Można tu powiedzieć o **dwutorowości**. Wydarzenia, imprezy czy projekty, które organizujemy zawsze mają swój cel sportowy i ... edukacyjny. Wychodzimy z założenia, że sportowiec powinien rozwijać się zarówno fizycznie, jak i intelektualnie. Świętym przykładem tego jest projekt **"Młodzi sportowcy na szlaku historii"** czy "Dzisiaj przedszkolak, jutro mistrz". Zamierzamy dalej podążać tą drogą i liczymy, że w przyszłości, uda nam się zorganizować jeszcze więcej wartościowych i ciekawych projektów sportowo-edukacyjnych. Na dzień dzisiejszy,



dzięki pomocy Unii Europejskiej, udało nam się zorganizować 30 międzynarodowych projektów, w których uczestniczyło łącznie około 400 osób. Ponadto prowadzimy europejskie wolontariaty, zarówno długie, jak i krótkoterminowe. Tyłko i wyłącznie, podczas trwania aktualnego okresu wakacyjnego, 83 młodych ludzi ze Starogardu Gdańskiego lub okolic, wzięło w nich udział. Były to osoby uczęszczające do szkół ponadgimnazjalnych, głównie zawodnicy KS Beniaminek 03. Nasze projekty były organizowane oraz finansowane w ramach czterech różnych programów: "Zachowaj pamięć" (którego organizatorem jest PNWM), Erasmus + (europejska wymiana młodzieży), Erasmus + Sport a także Europejskiego Korpusu Solidarności (wolontariat międzynarodowy).  
**Adam Kinowski**



## Polsko-Niemiecka Wymiana Młodzieży

Projekt "Młodzi sportowcy na szlaku historii" nie mógłby mieć miejsca bez pomocy PNWM. Dzięki ich programowi dofinansowania "Zachowaj pamięć", KS Beniaminek 03 miał możliwość zorganizowania niesamowitych, edukacyjno-sportowych wakacyjnych atrakcji, dla młodych ludzi, pochodzących z Niemiec oraz Polski.

**PNWM** to utworzona 17 czerwca 1991r. organizacja międzynarodowa, która dzięki ciężkiej pracy osób zaangażowanych, pomogła w realizacji blisko 80 tys. projektów, łączną liczbą uczestników, tego typu działań szacuje się na około 3 mln.

**Miśnią** Polsko-Niemieckiej Wymiany Młodzieży, jest zapewnienie odpowiednich warunków dla osób, które pragną rozwijać swoją wiedzę i umiejętności, poprzez dotowanie i pomoc w organizacji ambitnych projektów, przygotowywanych na zasa-



dzie współpracy międzynarodowej. "Zachowaj pamięć" to program skierowany dla polsko-niemieckich partnerstw, które chętnie są podjąć tematykę Holocaustu, II Wojny Światowej, okupacji Polski przez Niemcy, lub narodowe-

go socjalizmu. Poznana przez uczestników historia, stanowić będzie punkt wyjścia do rozważań, na temat współczesnych problemów np. zjawiska łamania praw człowieka, wykluczenia czy ksenofobii.  
**Adam Kinowski**

Gefördert durch / Projekt dofinansowała



Deutsch-Polnisches Jugendwerk  
 Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

